

[Bøgholm.]

at de giver forskningen de tilstrækkelige muligheder. Det er derfor med tilfredshed, jeg læser i bemærkningerne til forslaget, at man gerne arbejder med mulighederne for at benytte allerede eksisterende rammer.

Når der i bemærkningerne til forslaget tales om forskning af de menneskelige trivsels- og miljøvilkår, må dertil siges, at der vel allerede foregår en sådan i de sociologiske institutter, og at det vel i øvrigt mere er en nutidsforskning end en fremtidsforskning, for trivsel bestemmes af menneskets forhold til de omgivelser, han møder i sit liv i og uden for arbejdspladsen, og den vil i høj grad være bestemt af den sympati, han møder.

Den egentlige fremtidsforskning er endnu i sin første fase, og det er næppe muligt at se, hvorledes den vil udvikle sig fremover. Indtil videre må den vel holde sig til en skildring af det, der vil blive rammerne om fremtidige slægters liv. Her peges der i bemærkningerne med rette på de store offentlige investeringer, der finansielt kommer til udtryk som en lånebyrde — en adgangsbillet, fremtiden må betale for at overtage de bestående samfundsværdier. Historien igennem har ingen slægt som vor grebet ind i de vilkår, der vil blive en kommende tid beskåret. Vi griber ind i landskabet og dets skønhed, vi præger naturen gennem vor vilje. Derigennem bliver naturfredningen del af den fremtidsbestemte politik. Når vore historikere går tilbage i tiden, søger de ikke så meget det, der var af betydning for fjerne tider, som de søger de linjer i udviklingen, der viser fremad mod vor egen tid. På samme måde vil det blive fremtidsforskningens opgave at finde de linjer i tidsbilledet, der kan kaldes fremtidslinjer. Hvad vil storbyens skæbne blive i fremtiden? Deraf afhænger behovet for rekreative områder. Hvad vil flyvningen, der synes at ophæve begreberne tid og rum, komme til at betyde for forholdet mellem bolig og arbejdssted eller for forholdet mellem bolig og weekendhus? Vil det blive klimatiske og ikke som hidtil geografiske forhold, der vil være afgørende for weekendhusets og sommerhusets beliggenhed? Vil det forhold, at produktionen i stigende grad vil blive baseret på funktionærer og forskere, mens de store industrielle arbejderhære vil

tilhøre fortiden, betyde krav om nye boligformer? Vil fremtidsmennesket føle sig hjemme i højhusets lukkede verden, hvor alle bør nær hinanden, men ingen er naboer, eller i parcelhusenes mere åbne verden? Vil biler kun finde anvendelse inden for en kortere radius, mens helikoptere vil føre frem til arbejdet og flyvemaskiner, som allerede nu i så vidt omfang, til feriemålene? Må ikke hele uddannelsespolitikken blive en anden, når der må regnes med, at fritiden i løbet af kort tid kan blive et større, et langt større, problem end arbejdstiden? Den menneskelige kultur vil ikke forblive uberørt af, hvorledes ikke mindst dette sidste spørgsmål besvares.

Når dette er sagt, bør det tilføjes, at det subjektive element ikke i nogen anden form for forskning træder så stærkt frem som netop i fremtidsforskningen, idet forskningens fremtidsbillede ikke kan sammenholdes med nogen eksisterende virkelighed. Den vanskeligste opgave vil være at objektivisere fremtidsforskningen og sikre dens uafhængighed af bestemte opfattelser. Jeg kan sige på mit partis vegne, at vi er åbne over for den problemkreds, der her er tale om, og gerne ser forslaget henvist til folketingets forskningsudvalg. Vi er rede til positivt medarbejderskab og går ind i arbejdet ud fra ønsket om at få noget ud af det.

Arne Christiansen: Det er egentlig ejendommeligt, at det høje ting nu skal drøfte oprettelse af forskningsfonds og oven i købet blandt forslagsstillerne finder den tidligere undervisningsminister, der i sin ministertid tog initiativet til bl. a. oprydningen i det æskesystem, som har præget finansieringen af forskningen her i landet. Må jeg ligesom undervisningsministeren minde om, at det kun er en måned siden, at der — som altid når man drøfter forskning her i folketinget — var bred enighed om at ophæve Rask-Ørsted Fondet som en konsekvens af loven om forskningsråd. Men nu skal vi altså tage stilling til to nye fonds, og hvad deraf følger af ledelse m. v.

Om forslag til folketingsbeslutning vedrørende fremtidsforskningen vil jeg gerne sige, at baggrunden for dette forslag er interessant og problemstillingen relevant, men at forslaget, hvad jeg også synes fremgår af bemærkningerne, hviler på et noget